

Bruxelles, 7 februarie 2024
(OR. en)

6291/24
ADD 6

CLIMA 56
ENV 141
ENER 57
TRANS 50
AGRI 78
ECOFIN 148
COMPET 140
IND 63
MI 136
IA 42

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	7 februarie 2024
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	SWD(2024) 64 final
Subiect:	DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI REZUMAT AL RAPORTULUI PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI care însoțește documentul COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Asigurarea viitorului nostru Obiectivul climatic al Europei pentru 2040 și calea către neutralitatea climatică până în 2050 pentru o societate durabilă, justă și prosperă

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul SWD(2024) 64 final.

Anexă: SWD(2024) 64 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 6.2.2024
SWD(2024) 64 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI
REZUMAT AL RAPORTULUI PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI

care însoțește documentul

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Asigurarea viitorului nostru
**Obiectivul climatic al Europei pentru 2040 și calea către neutralitatea climatică până în
2050 pentru o societate durabilă, justă și prosperă**

{COM(2024) 63 final} - {SEC(2024) 64 final} - {SWD(2024) 63 final}

Rezumatul evaluării impactului

Pentru ca încălzirea globală să poată fi limitată la 1,5 °C, conform obiectivului prevăzut în Acordul de la Paris, este necesar să se atingă obiectivul de zero emisii nete de gaze cu efect de seră (GES) în întreaga lume până la începutul anilor 2050. Bugetul de carbon rămas la nivel global ⁽¹⁾ scade foarte rapid, ceea ce sporește riscul de a se ajunge la puncte de basculare ireversibile în sistemul climatic, cu consecințe necunoscute și potențial catastrofale pentru oameni și ecosisteme. Este esențial să se accelereze acțiunile necesare pentru evitarea acestor consecințe.

Legea europeană a climei mandatează Comisia să prezinte o propunere legislativă, după caz, pentru stabilirea unui obiectiv climatic la nivelul UE pentru 2040 în termen de șase luni de la evaluarea la nivel global în temeiul Acordului de la Paris. Evaluarea la nivel global a fost finalizată în cadrul Conferinței părților din decembrie 2023. Scopul inițiativei care face obiectul prezentei evaluări a impactului este de a pune în aplicare Legea europeană a climei, care consacră în legislație angajamentul UE de a deveni neutră din punct de vedere climatic până în 2050 și obiectivul climatic al UE pentru 2030 privind reducerea emisiilor nete de gaze cu efect de seră (GES) cu cel puțin 55 % până în 2030 comparativ cu nivelurile din 1990.

Obiectivul pentru 2040 va sta, de asemenea, la baza viitoarei contribuții stabilite la nivel național (CSN) a UE pentru perioada ulterioară anului 2030, pe care toate părțile la Acordul de la Paris trebuie să o prezinte CCONUSC până în 2025 [în temeiul articolului 4 alineatul (9) din acord]. Obiectivul climatic pentru 2040 va stabili ritmul de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră la nivelul UE în perioada 2030-2050 pe o traiectorie de tranziție justă și eficace către realizarea neutralității climatice până în 2050.

Evaluarea impactului se bazează pe consultări publice și cu părțile interesate, pe o analiză aprofundată a impactului asupra sistemului energetic, a sectorului combinat al terenurilor, a altor emisii decât cele de CO₂ și a economiei, precum și pe schimburi cu direcțiile generale responsabile cu politicile conexe, prin intermediul unui grup interservicii.

Ea analizează cinci opțiuni referitoare la obiectivul pentru 2040, ținând seama de întreaga gamă de niveluri posibile de emisii nete de gaze cu efect de seră. Evaluarea reduce numărul opțiunilor într-un stadiu incipient la trei opțiuni, cu o evaluare detaliată pe sectoare a acțiunilor necesare pentru atingerea neutralității climatice până în 2050. Opțiunile vizează stabilirea obiectivului pentru 2040 privind reducerea emisiilor după cum urmează:

- cu până la 80 % (opțiunea 1), în concordanță cu traiectoria „liniară” a gazelor cu efect de seră nete pentru perioada 2030-2050, menționată în Legea climei (articolul 8);
- două opțiuni care sunt în concordanță cu intervalele din scenariile științifice compatibile cu atingerea obiectivului prevăzut în Acordul de la Paris privind creșterea temperaturii cu 1,5 °C:
 - o cu cel puțin 85 % (opțiunea 2) corespunzând unui interval de reducere de 85-90 %;
 - o cu cel puțin 90 % (opțiunea 3) corespunzând unui interval de reducere de 90-95 %.

⁽¹⁾ Grupul interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC). Emisiile antropice cumulate nete de CO₂ estimate la nivel mondial de la o anumită dată de începere, până la momentul în care emisiile antropice nete de CO₂ vor fi reduse la zero, ceea ce ar conduce la limitarea încălzirii globale la un anumit nivel.

Opțiunea 2 reflectă emisiile nete totale de gaze cu efect de seră care ar fi atinse în cazul continuării cadrului de politică actual și, prin urmare, servește drept nivel-țintă „de referință”.

Prezenta evaluare a impactului realizează o comparație între aceste trei opțiuni din perspectiva eficacității lor în ceea ce privește atingerea următoarelor obiective:

- reducerea la zero a emisiilor nete de gaze cu efect de seră ale UE până în 2050;
- reducerea la minimum a contribuției UE la schimbările climatice;
- asigurarea unei tranziții juste;
- menținerea competitivității pe termen lung a economiei UE;
- promovarea implementării tehnologiilor necesare pentru tranziție;
- asigurarea securității aprovizionării și a autonomiei strategice a UE și
- îndeplinirea obiectivelor mai ample ale politicii de mediu a UE.

Analiza vizează toate sectoarele necesare pentru ca UE să își atingă obiectivul privind realizarea neutralității climatice până în 2050. Ea se bazează pe legislația Pactului verde și pe acțiunile REPowerEU menite să abordeze criza energetică.

Inițiativa nu propune și nici nu evaluează cadrul de politică privind clima și energia pentru perioada ulterioară anului 2030. Acest cadru viitor va fi elaborat și evaluat în anii următori, în perspectiva îndeplinirii obiectivului pentru 2040.

Principala diferență dintre opțiuni constă în ritmul tranziției. Opțiunea 3 este cea mai eficace în ceea ce privește atingerea neutralității climatice a UE până în 2050, cu o reducere mai mare a emisiilor nete de gaze cu efect de seră înainte de 2040. În consecință, aceasta va implica mai puține acțiuni suplimentare după 2040 pentru a atinge obiectivul de zero emisii nete până în 2050.

Opțiunea 3 conduce la cele mai scăzute emisii cumulate de gaze cu efect de seră („bugetul privind GES”) pentru UE, devenind astfel cea mai bună opțiune din punctul de vedere al contribuției UE la limitarea schimbărilor climatice și oferind cel mai credibil impuls partenerilor UE din întreaga lume în vederea accelerării acțiunilor climatice. Prin faptul că încurajează acțiunile timpurii, aceasta este opțiunea care se preconizează că va avea cel mai mare impact asupra reducerii emisiilor la nivel mondial și asupra creșterii posibilității de a menține realizabil obiectivul de limitare a creșterii încălzirii la 1,5 °C, astfel încât să se limiteze perturbările la nivelul tuturor economiilor, inclusiv riscul de a ajunge la puncte de basculare climatice ireversibile.

Există o diferență clară între opțiunile avute în vedere în ceea ce privește importanța tehnologiilor noi. Comparativ cu opțiunea 2, opțiunea 3 este însoțită de o implementare mai rapidă a tehnologiilor cu emisii scăzute de dioxid de carbon, cum ar fi producția de hidrogen prin electroliză, captarea dioxidului de carbon și eliminările industriale de dioxid de carbon, în perioada 2031-2040. Opțiunea 1 amână în mare măsură implementarea acestor tehnologii pentru ultimul deceniu, și anume 2041-2050.

Opțiunea 3 prevede un necesar de investiții anuale mai mari în perioada 2031-2040 decât opțiunile 1 și 2 și, ulterior, investiții relativ mai scăzute în perioada 2041-2050. Aceste opțiuni prezintă doar diferențe foarte limitate în ceea ce privește costul total aferent sistemului energetic, PIB-ul și competitivitatea cu privire la cotele exporturilor la nivel mondial, în timp ce opțiunea 3 oferă cele mai mari beneficii în ceea ce privește independența energetică și o mai bună protecție împotriva șocurilor cauzate de prețurile combustibililor fosili, consolidând

autonomia strategică a UE. Toate opțiunile conduc la o îmbunătățire semnificativă a calității aerului și la beneficii asociate pentru sănătate și limitează impactul asupra mediului.

Per ansamblu, opțiunea 3 este mai eficientă, beneficiile sale nete în ceea ce privește evitarea schimbărilor climatice și a poluării aerului fiind mai mari decât costurile suplimentare necesare pentru atenuarea schimbărilor climatice.

Opțiunea 3 va necesita o mai mare concentrare asupra asigurării unei tranziții juste și un nivel mai ridicat al acțiunilor întreprinse în acest sens decât în cazul opțiunilor avute în vedere care sunt mai puțin ambițioase, deoarece tranziția este oarecum accelerată. Cu toate acestea, creșterea costurilor pentru gospodării în comparație cu opțiunea 2 „de referință” este ne semnificativă, iar prezenta evaluare nu ia în considerare nicio măsură de politică sau de redistribuire care ar putea fi elaborată pentru a aborda impactul social.

Analiza arată potențialul acțiunilor axate pe cerere, cum ar fi schimbările comportamentale în ceea ce privește hrana, circularitatea și mobilitatea (la fel ca în analiza LIFE), de a completa tranziția de la nivelul ofertei (astfel cum se arată în scenariile de bază) și de a reduce costurile suportate de societate pentru atingerea obiectivului pentru 2040: reducerea costurilor aferente sistemului energetic, nevoia de investiții în tehnologii (noi) și riscurile de mediu (de exemplu, legate de creșterea cererii de bioenergie).

Părțile interesate care au răspuns la consultarea publică au arătat că sunt la curent cu problemele abordate și și-au exprimat sprijinul clar pentru opțiunile privind obiectivul pentru 2040 în conformitate cu cele analizate în prezenta evaluare a impactului. Stabilirea obiectivului la 90 % sau mai mult a beneficiat de un sprijin puternic din partea persoanelor fizice (46 %) și a organizațiilor societății civile (63 %). Majoritatea întreprinderilor au sprijinit un obiectiv de peste 80 % (39 %), împărțit după cum urmează: între o reducere cuprinsă între 80 % și 90 % (23 %) și o reducere cu peste 90 % (16 %), cu un sprijin mai mic pentru o reducere cu 75-80 % (29 %). Organizațiile de cercetare au exprimat poziții împărțite, și anume între un obiectiv cuprins între 80-90 % și un obiectiv de peste 90 % (35 % pentru fiecare din aceste două opțiuni).

Prin urmare, evaluarea impactului concluzionează că opțiunea preferată este opțiunea 3, care prevede un obiectiv de reducere netă a gazelor cu efect de seră pentru UE de 90-95 % până în 2040. Această opțiune este în conformitate cu avizul Consiliului științific consultativ european privind schimbările climatice. Ea oferă cel mai bun echilibru între, pe de o parte, ambiția climatică și contribuția la o parte echitabilă din bugetul de carbon la nivel global pentru a îndeplini obiectivele în materie de temperatură ale Acordului de la Paris și, pe de altă parte, fezabilitatea financiară și tehnologică.

Beneficiile opțiunii 3 depășesc diferențele limitate față de opțiunea 2 (scenariul de referință) și opțiunea 1 în ceea ce privește eficacitatea din punctul de vedere al tranziției juste și al competitivității, precum și în ceea ce privește posibilele compromisuri de mediu sau aprovizionarea cu materii prime critice. Acestea sunt compromisuri care pot fi abordate și atenuate de viitorul cadru privind clima și energia și de cadrul favorabil general.

Tranziția va contribui la protejarea UE împotriva șocurilor generate de evenimentele geopolitice și de fragmentarea globală, în special prin reducerea dependenței de combustibilii fosili și prin îmbunătățirea securității aprovizionării sale cu energie. Securitatea aprovizionării cu materii prime critice va trebui monitorizată și anticipată. Gestionarea eficace a tranziției va

fi esențială pentru a se asigura accesibilitatea pentru gospodării și competitivitatea industriei europene.